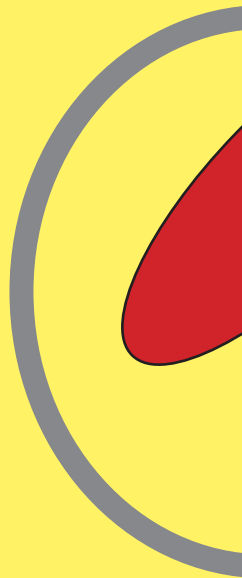

ÖREBRO: Rapport enkät 2022

” **UNGA
FRÅGAR
UNGA**

ETT DEMOKRATIPROJEKT FRÅN

● **verdandi**

Innehållsförteckning

Bakgrund	3	Enkätresultaten	5–11
Del av nationellt projekt	3	Vilka har besvarat enkäten?	5
Arbetet i Örebro	3	Vad tycker de unga?	6–11
Affisch till enkäten	4	Slutord	12

Bakgrund

Del av nationellt projekt

Unga fråga unga är ett projekt som drivs av Verdandiförbundet, med stöd från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF). Målet är att på tre orter (Järfälla, Ludvika, Örebro) med utvecklingsgrupper med unga 15-25-åringar ta fram en handfast metod för att stärka ungdomars egna resurser och deltagande i närdemokratin.

Tillsammans med ungdomar i socialt utsatta områden har vi under ett halvår utvecklat en ny digital metod för användarstyrd områdesundersökningar. Ungdomsarbetsgrupperna på varje ort har tagit fram var sin enkät med frågor som de själva tycker är viktiga. Frågor om vad som är bra och vad som kan förbättras i just deras kommun. Enkäten har besvarats av andra unga i samma åldrar i kommunen. Dessa har nåtts genom affischering på bl a fritidsgårdar och gymnasieskolor.

Arbetet i Örebro

Enkäten i Örebro har tagits fram av en arbetsgrupp unga som rekryterats genom Verdandi Varberga. Arbetsgruppen i Örebro har bestått av fem ungdomar mellan 16 och 18 år, tre killar och två tjejer. Vi har haft både fysiska träffar, i Verdandis lokal i Varberga, och digitala träffar när pandemirestriktionerna så krävt.

För att nå målgruppen för enkäten har vi affischerat på fritidsgårdar och gymnasieskolor och då fått hjälp av personal på dessa ställen. Vi har också fått hjälp av personalen på mötesplats VOX liksom Verdandis personal i Varberga. Stort tack för hjälpen.

Under ett drygt 10-tal träffar i studiecirkelform har arbetsgruppen:

- Diskuterat vad de tycker är viktiga samhällsområden att lyfta i en enkät.
- Formulerat frågorna i enkäten.
- Bestämt var man ska affischera om undersökningen för att nå målgruppen.
- Fått en grundutbildning i det digitala enkätverktyget.
- Haft besök av en politiker från kommunen som berättat om hur man kan påverka, hur kommunen styrs, var olika beslut fattas o s v.
- Analyserat de enkätsvar som inkommit och diskuterat sig fram till vad som, utifrån resultaten på respektive fråga, är viktigt att få med i denna rapport.
- Träffat och avlämnat rapporten till ledande kommunpolitiker.

I den här rapporten redovisar vi resultatet av enkäten i Örebro. Hoppas ni tycker läsningen är intressant!

Projektgruppen

Unga frågor unga Örebro

Februari 2022

UNGAS RÖSTER MÅSTE HÖRAS!

SVARA PÅ VÅR ENKÄT OCH
PÅVERKA POLITIKERNA I ÖREBRO

Vi är en grupp ungdomar i Örebro som tycker att politikerna måste lyssna på vad vi som är unga vill förbättra. Vi jobbar i projektet "Unga frågar unga" tillsammans med Verdandi.

Undersökningen vänder sig till dig som är 15-25 år.
QR-koden tar dig direkt till enkäten.
Dina svar är givetvis anonyma.

TACK för att du ställer upp!

Skanna mig!

"Unga frågar unga" drivs av Verdandi med stöd av Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCF).

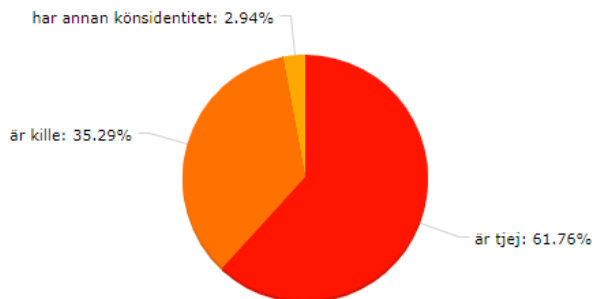
Enkätresultaten

Vilka har besvarat enkäten?

Enkätens fyra första frågor är bakgrundsfrågor som tydliggör vilka som besvarat enkäten utifrån kön, ålder, huvudsaklig sysselsättning och bostadsområde.

Könsfördelning

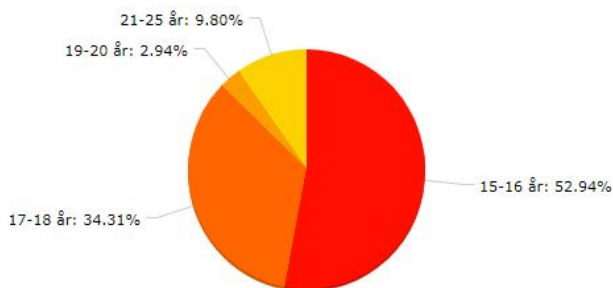
Av 102 svarande är: 63 stycken tjejer
36 stycken killar
3 stycken har annan könsidentitet.

Procentuell fördelning kön.

Åldersfördelning

Av 102 svarande är: 54 stycken 15-16 år
35 stycken 17-18 år
3 stycken 19-20 år
10 stycken 21-25 år

Procentuell fördelning ålder.

Huvudsaklig sysselsättning

9 av 10 har uppgett att man studerar vilket stämmer väl med åldersfördelningen. 7 personer uppger arbete och 1 person uppger arbetslöshet. 2 personer uppger annat.

Bostadsområde

97 stycken har besvarat frågan om var de bor.

Eftersom enkäten har spridits även i gymnasieskolor i Örebro har vi inte bara nått ungdomar bosatta i Örebro kommun. 17 av de svarande bor i närliggande kommuner (Kumla, Hallsberg m fl) men går i gymnasieskolan i Örebro och vistas alltså till stor del i kommunen.

80 stycken bor i Örebro kommun. Av dessa bor 65 stycken inom staden, resterande 15 bor i mindre samhällen/på landsbygden utanför Örebros stadsgräns.

Vi har vidare, med stöd av Verdandidistriktet, gjort en genomgång av var i Örebro stad de 65 som bor inom staden är bosatta och delat in dem i tre kategorier:

- Så kallade utsatta områden (t ex Vivalla, Varberga, Oxhagen) 21 stycken
- Ej klart utsatta men gränsfall (t ex de som svarat "Norr") 7 stycken
- Ej utsatta områden (t ex Sörby, Adolfsberg, Centrum) 37 stycken

Arbetsgruppen ville att vi särskilt skulle titta på svaren från gruppen som bor i så kallade utsatta områden, vilket vi har gjort. Gruppen är liten och vi kan generellt inte se någon större skillnad i svaren från dessa i jämförelse med alla svaren i hela materialet bortsett på ett par punkter – fritidsmöjligheter där man bor och frågan om trångboddhet. I dessa frågor ser vi en skillnad som trots gruppens storlek är spårbar och vi redovisar detta vid dessa frågor.

Slutsatsen är att de frågor som arbetsgruppen tagit fram är relevanta för hela gruppen unga som svarat på enkäten oavsett var de bor.

Vad tycker de unga?

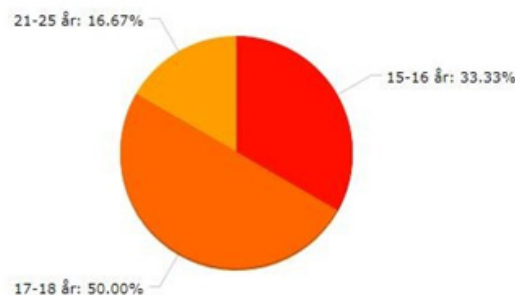
Här går vi fråga för fråga igenom hur de unga besvarat enkätens olika frågor om trygghet, fritid, skola med mera.

Fråga 5. Känner du dig trygg i ditt bostadsområde? (97 svarande)

85 (88%) svarade ja.
12 (12%) svarade nej.

När vi analyserar olika gruppers upplevelse av trygghet får vi följande resultat:

- En könsskillnad finns: Av de 12 som inte känner sig trygga var 10 tjejer och 2 killar.
- Bostadsområde: Vi kan inte se någon säkerställd skillnad på var man bor när det gäller hur man upplever trygghet i sitt bostadsområde.
- Ålder: Vi kan se att det är en liten ökning av otrygghet för 17-18-åringarna. I övrigt kan vi inte se några tydliga tendenser när det gäller ålder och otrygghet i sitt bostadsområde.

Hälften av nej-svaren på fråga 5 är från 17-18 åringar.

Gruppens kommentar: Det är förvånansvärt få som anger att man känner sig otrygg där man bor. Av de 97 som svarat var det bara 12 som inte kände sig trygga i i sitt bostadsområde. Gruppdeltagarna tror att den otrygghet som de upplever att många trots allt känner framför allt gäller centrum, där många uppehåller sig på kvällar och nätter. Detta återspeglar sig även i andra svar i enkäten.

Gruppen är inte förvånad över att tjejer upplever större otrygghet än killar. Det stämmer med deras egna erfarenheter.

På följdfrågan om vad som gör dem otrygga får vi följande svar (representativa exempel):

"Det är väldigt otrevliga människor som går på stan både under dagtid samt nattid. Vissa säger otrevliga saker och vissa kan till och med börja röra en utan tillstånd. Det finns också områden där det hänger gäng med ungdomar som är väldigt läskigt. Min brorsa blev till och med hotad med pistol av ett gäng med killar vid södra station."

"Känner mig inte tryggt när de mörkt på gatan eftersom ingen är ute o de känns läskigt att gå runt i området för om något hände ingen skulle sett eller hört något."

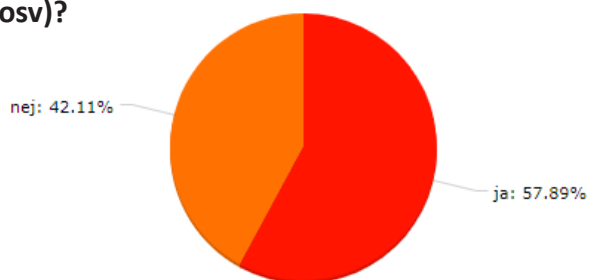
"Bråk, stök och läskiga personer."

Gruppens kommentar: Exempelen stämmer väl med att tjejer är mer utsatta och att det kan vara extra tufft om man ensam ska passera grupper som samlats på stan eller när det är bråkigt.

Fråga 6. Tycker du att alla ungdomar i Örebro får samma möjligheter (utifrån etnicitet, kön, ekonomi osv)?

(95 svarande)

55 svarade ja.
40 svarade nej.

Gruppens kommentar: Att drygt 4 av 10 inte tycker att alla ungdomar får samma möjligheter är en väldigt hög siffra, men tyvärr inte förvånande – så uppfattar gruppen också att det är.

På följdfrågan till dem som svarat nej får vi följande exempel på öppna svar som visar de ungas upplevelse av orättvisor:

"Tjejerna är alltid i underläge mot killarna."

"Ungdomar från förorter har svårare att få jobb."

"Många gånger blir man nedvärderad på grund av kön eller ålder etnicitet till exempel i sammanhang som har att göra med idrott osv."

"Man kan bli behandlad annorlunda om man inte följer "normerna". Typ om man är på ett annat sätt, har ett annat ursprung, sexualitet, med mer..."

"För det mesta hudfärg och etnicitet."

"Utanförskap beroende på vartifrån man bor."

"Inte samma förutsättningar om du är icke svensk. Fler orättvisor i utsatta områden."

"Fattiga föräldrar."

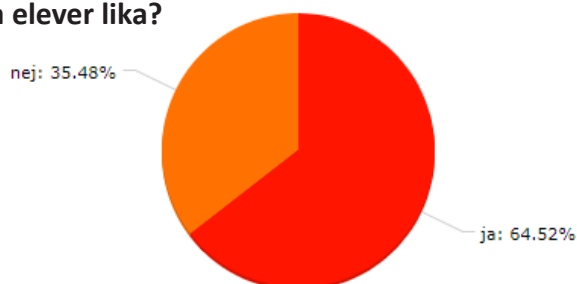
"Eftersom vissa människor blir behandlade annorlunda på grund av vart de kommer ifrån och även folk som inte har ekonomiska förutsättningar kan de göra samma saker som människor med bra ekonomiskt."

Gruppens kommentar: Etnicitet och ekonomi sticker ut som orsaker till att man inte känner att unga får samma möjligheter. Kön och normer kommer inte långt därefter av de 38 som svarat på följdfrågan om varför man inte tycker att alla får samma möjligheter.

Fråga 7. Tycker du att skolan behandlar alla elever lika?

(93 svarande)

60 svarade ja.
33 svarade nej.

Drygt 35 procent av de svarande tycker inte att man blir likabehandlad i skolan. Det är något fler tjejer som tycker att man inte blir lika behandlad i skolan.

På följdfrågan "Ge exempel på när skolan INTE behandlar alla elever lika" fick vi bland annat följande öppna svar – exempel som visar de huvudsakliga invändningarna:

"Mobbing, diskriminering i klassrummen."

"Det finns en del rasism och sexism t.ex."

"Det är mycket med jämlikhet o jämställdhet, de behandlar killar o tjejer olika, även behandlar folk olika beroende på etnicitet."

"Det kan bero på, alla lärare behandlar elever på olika sätt. Alla lärare har favoriten i klassen till exempel elever som har höga betyg har bättre förutsättningar."

"Tycker skolan behandlar alla för det mesta lika men det klart det har hänt saker där elever har blivit dåligt behandlade under min skolgång, det kan vara mobbing som lärare inte gör något åt och att lärare har favoritelever och elever som är stökiga osv som dom "hänger ut" i klassrummet."

"Folk som är drabbade av psykiska sjukdomar och sånt, så som ADHD och kanske dyslexi, förväntas att fortfarande prestera på samma nivå som alla andra elever utan något stöd,"

"Lärarna har sina favoriter."

"Man behandlar tjejer bättre."

Gruppens kommentar: Det är väldigt många som upplever att man inte blir lika behandlad i skolan. Det är mycket allvarligt med tanke på skolans uppdrag. Att så stor andel inte tycker att skolan behandlar alla lika är något man verkligen måste komma till rätta med, ansåg gruppen.

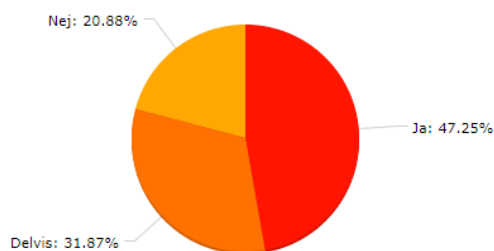
Gruppdiskussionen utgick från de öppna svaren (exemplen ovan): favorisering av elever, diskriminering på grund av etnicitet/bakgrund, att man har sämre förutsättningar utifrån diagnoser som t ex ADHD och dyslexi, liksom förväntningar på grund av vilka man umgås med och att killar kan behandlas sämre för att de är killar. Tyvärr kunde gruppen konstatera att de kände igen sig i exemplen ovan.

Gruppen trodde också att det kan hjälpa med mindre klasser för att komma tillrätta med många problem. Vidare tog gruppen upp egna upplevelser som att man får dålig information om gymnasieutbildningarna i grundskolan. Ungas kapacitet begränsas genom att man måste göra tidiga, oinformerade utbildningsval. Många gånger känner man att det som styr och begränsar ens väg framåt i utbildningssystemet är vilken bakgrund man har.

Fråga 8. Finns det fritidsaktiviteter som passar dig nära där du bor? (91 svarande)

43 svarade ja.
29 svarade delvis.
19 svarade nej.

Procentuell
fördelning.

Nästan 5 av 10 svarade att – ja, det finns passande fritidsaktiviteter där de bor. Men drygt 3 av 10 svarade delvis och 1 av 5 svarade nej. Det här innebär att många ungdomar – mer än hälften – inte är nöjda med utbudet av fritidsaktiviteter i sitt närområde. När vi särskilt tittade på gruppen som bor i så kallade utsatta område var det betydligt färre än för hela svarandegruppen som var svarade ja på frågan – 35% i denna grupp mot 47% i samtliga svar.

På följdfrågan där de som svarat "delvis" eller "nej" ombads ge exempel på vad de saknar kom flera förslag. Bland annat nämnde flera att det behövs mer aktiviteter för dem som är lite äldre och inte längre passar in på fritidsgårdarna. Flera ansåg också att det fanns för få aktiviteter för dem som bor utanför Örebro stad.

Gruppens kommentar: Det finns många idéer från de unga och det är viktigt att ha en löpande dialog med de unga om vad de behöver för att anpassa fritidsutbudet utifrån vad de unga faktiskt efterfrågar. Det gäller vidare att inse att ungdomsgruppen och deras behov förändras snabbt.

Det är också viktigt att uppmärksamma att det behöver göras mer i kommunens så kallade utsatta områden.

Fråga 9. Finns det bra mötesplatser för din åldersgrupp (t ex fritidslokaler?)

På denna fråga svarade 3 av 10 (28 av totalt 91 svarande) att det inte gjorde det.

När vi tittar närmare på dessa 28 ser vi att 60% av dem är tjejer och vi ser vidare att bristen på bra mötesplatser är störst för åldersgruppen 17-18 år.

På följdfrågan där de svarande ger exempel på vad de saknar för mötesplatser är det många som nämner "caféer, billiga caféer" samt återigen mötesplatser för gruppen som är äldre än fritidsgårdsåldern. Vi ser återigen att flera som bor utanför Örebro stad saknar mötesplatser helt.

Gruppens kommentar: Det är tydligt att det borde finnas fler träffpunkter där man kan fika för en mindre slant och hänga med kompisar.

Fråga 10. Finns det vuxna som bryr sig utanför din familj? (91 svarande)

82 svarade ja.
9 svarade nej.

På följdfrågan till dem som svarade ja (9 av 10) om vilka vuxna de tänker på är det positivt att se att många nämner lärare, kurator, fritidsledare och tränare/föreningsledare.

Här nämns också "nattvandrare i området" liksom "kompisars föräldrar", "vox-värdarna" och "äldre släktingar".

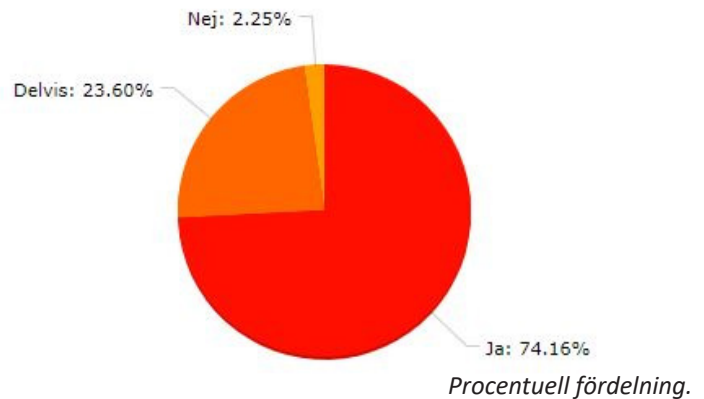
Men det är givetvis viktigt att 1 av 10 inte tycker att det finns några vuxna som bryr sig utanför familjen. På följdfrågan vad dessa unga saknar från vuxenvärlden får vi bland annat följande svar: "Att de lyssnar", "Support och hjälp", "Snälla vuxna" och "Tillit".

Gruppens kommentar: Att de absolut flesta unga anser sig ha bra vuxna nätverk är mycket bra. Men, det borde självklart vara så att **alla** unga känner att de har vuxna utanför familjen som de kan vända sig till. Det måste ständigt vara målet för kommunen/vuxenvärlden.

Fråga 11. Vågar du vara dig själv – t ex i skolan/på fritiden/med kompisar/hemma?

Så här blev utfallet på den här frågan som 89 av deltagarna besvarat:

66 svarade ja.
21 svarade delvis.
2 svarade nej.

Det är alltså 3 av 4 i hela gruppen som känner sig trygga med att kunna vara sig själva.

Men tittar vi på dem som svarat "delvis" eller "nej" ser vi att det är en klar majoritet tjejer – nästan 8 av 10. Vi ser vidare att den yngre åldersgruppen (15-16 år) är överrepresenterad.

Ser vi sen vidare på följdfrågan där de som svarat "delvis" eller "nej" ombads ge exempel på tillfällena är det tyvärr flera som specifikt nämner "i skolan". Två personer berättar att de inte vågar vara sig själva "hemma". Ett par nämner också obehag inför att alla har kameror på (mobilerna) och att detta kan förfölja en.

Gruppens kommentar: Vi diskuterade mycket rädslan för att bli dömd – ungdomarna kände igen sig i detta. Att det gäller att falla innanför normen – på alla sätt – att inte "avvika".

Fråga 12. Vågar du säga vad du tycker – t ex i skolan/på fritiden/med kompisar/hemma?

Av de 88 svarande fördelade sig svaren så här: 69 ja, 18 delvis, 1 nej.

De sammantagna siffrorna är här alltså ungefär desamma som på fråga 11 (nästan 8 av 10 svarar "ja"). Av de som svarar "delvis" eller "nej" är även här en klar majoritet tjejer (8 av 10) och åldersmässigt är det främst 15-16-åringar (7 av 10).

Tittar vi på de svaren i följdfrågan till dem som svarat "delvis" eller "nej" – om de kan exemplifiera när de inte vågar säga vad de tycker – förstärks arbetsgruppens slutsatser från föregående frågas resultat: det finns en rädsla för att bli dömd.

Tre tydliga exempel på detta från de öppna svaren:

"När jag vet att det finns folk som kommer döma mig."

"Folk kan frysa ut en, tycker att det man säger är fel och snackar skit om en istället för att ifrågasätta en istället. Främst när det är missförstånd."

"Brukade ofta säga ifrån och har tidigare varit högljudd med mina åsikter men dåliga upplevelser i grundskolan så som mobbning dämpade dem. Så håller nu tyst i situationer på gymnasiet för att undvika att det inte sker igen."

Gruppens kommentar: Se föregående frågas kommentar.

**Fråga 13. Vad behövs för att göra Örebro till en bättre kommun för unga?
Vi som gjort enkäten har valt ut 10 saker vi tycker är viktigt att förbättra.
Vad tycker du?**

(86 svarade)

Denna avslutande fråga bygger på de omfattande diskussioner som arbetsgruppen haft kring vad som är viktigt för dem. De svarande på enkäten ombads sätta betyg på en tregradig skala – ”mycket viktigt”, ”ganska viktigt” och ”inte så viktigt” – på de 10 olika förslag till förbättringar som gruppen kommit fram till.

I denna sammanställning har vi valt att endast lyfta de sju saker fler än 7 av 10 svarande tyckte var ”mycket viktigt”.

Övriga tre saker på listan – ”Fler aktiviteter som tjejer och killar kan göra tillsammans”, ”Fler engagerade vuxna ute på stan” och ”Arbete mot trångboddhet” är det färre än 50% som tycker att det är mycket viktigt.

<u>Så här ser ”topp sju” ut (avrundat till hela procenttal):</u>	samtliga svar
1. Arbete mot rasism och diskriminering.	85%
2. Ekonomisk trygghet för barnfamiljer och unga.	83%
3. Att vi som är unga bättre respekterar varandra.	79%
4. Rätt till sommarjobb för alla som studerar.	78%
5. Gratis resekort för alla som studerar.	77%
6. Enklare för unga att komma in på arbetsmarknaden.	76%
7. Rätt till extrajobb under terminerna.	71%

Vi har också tittat på om det finns någon skillnad i omdömena från tjejer respektive killar. Man kan se att tjejerna är mer tydliga i sina omdömen och väljer oftare ”mycket viktigt” medan killarna mer sällan gör det, utan oftare väljer mittenbetyget ”ganska viktigt”. Men det är fortfarande samma sju företeelser som är i topp för såväl tjejer som killar (flest angivna ”mycket viktigt”).

Det blir heller ingen skillnad när vi tittar på vad som är viktigast i respektive åldersgrupp, totalresultatet står sig.

Samma frågor som är viktigast för alla är också viktigast för gruppen som bor i så kallade utsatta områden. Det finns dock en spårbar större skillnad vi tycker är värd att notera – resultatet för hur viktig man tycker frågan om trångboddhet är: För samtliga svarande var det 48% som tyckte ”Arbete mot trångboddhet” var mycket viktigt. I gruppen från så kallat särskilt utsatta områden tyckte 65% att detta arbete var mycket viktigt.

Gruppens kommentar:

Tre saker blir tydliga i resultatet.

1. Viktigt att jobba mot diskriminering och respekt för olika människor.
2. Ungas ekonomiska situation borde på olika sätt förbättras.
3. Ungas vilja och behov av att få jobba – på lov och ledigheter och efter studierna – är stark.

Slutord

Det är arbetsgruppens förhoppning att vårt arbete med och resultatet av enkäten som beskrivs i den här rapporten ska bidra till att förbättra situationen för unga i Örebro. För **alla** unga!

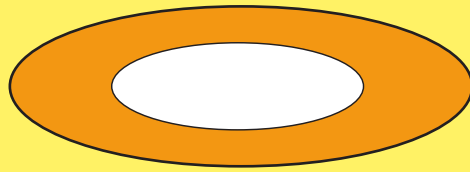
Arbetsgruppen hoppas vidare att rapporten ska stimulera till en kontinuerlig dialog mellan politiker och unga örebroare. Vi tror också att vi genom vårt projektarbete har bidragit till kunskap om vad unga människor i Örebro tycker är viktigt. I denna rapport har vi, enkätfråga för enkätfråga, även kommenterat resultatet utifrån våra egna erfarenheter som vi hoppas ska stimulera till såväl diskussion som förändringar till det bättre.

I enkätens avslutande fråga 13 finns en lista på saker som en klar majoritet av de som svarat på vår enkät tycker att det är viktigt att arbeta med i kommunen. Denna lista sammanfaller väl med de diskussioner som vi haft under arbetets gång, vilket givetvis är glädjande för oss. Vi hoppas att våra politiker ska se detta som en "att-göra-lista" idag och för framtiden:

- Arbete mot rasism och diskriminering.
- Ekonomisk trygghet för barnfamiljer och unga.
- Att vi som är unga bättre respekterar varandra.
- Rätt till sommarjobb för alla som studerar.
- Gratis resekort för alla som studerar.
- Enklare för unga att komma in på arbetsmarknaden
- Rätt till extrajobb under terminerna.

Sist, men inte minst, vill vi framhålla det som enkätresultaten visar på flera ställen: Jämlikheten mellan olika unga örebroare måste bli bättre – vi är alla kommunens framtid!

I DEN HÄR RAPPORTEN beskriver vi resultatet från den enkätundersökning som gjorts bland unga (15-25 år) i Örebro som en del av det nationella projektet "Unga frågar unga". Ett metodarbete för att stärka ungas delaktighet i demokratin, med stöd av MUCF (Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor).

Ungdomarna i Örebro-arbetsgruppen har rekryterats genom Verdandi Varberga som också bistått projektet.

Unga frågar unga är bara en av flera metoder för ökad delaktighet som Verdandi tagit fram. Vi har sedan lång tid tillbaka arbetat med inflytandefrågor, bland annat genom *brukarstyrda brukarrevisioner* och *certifiering av brukarinflytande* där vi främst riktat oss till grupper inom socialtjänst och sjukvård. Läs mer om detta arbete på: www.brukarkraft.se

 verdandi

• info@verdandi.se • Fatbursgatan 8, 118 54 Stockholm • 08-642 28 80